

Sopimus Avointen oppimateriaalien kirjaston aineistojen julkaisemisesta Finnassa

1. Sopijapuolet

Finna-palvelun tarjoaja:

Kansalliskirjasto
PL 15 (Unioninkatu 36)
00014 Helsingin yliopisto
0313471-7
(jäljempänä **Kansalliskirjasto**)

Avointen oppimateriaalien kirjaston omistaja:

Opetus- ja kulttuuriministeriö
osoitetiedot
[täytä y-tunnus]
(jäljempänä **opetus- ja kulttuuriministeriö**)

Molemmat jäljempänä **sopijapuolet**.

2. Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

- **Aineistolla** tarkoitetaan digitaalisessa tai fyysisessä muodossa olevaa kokonaisuutta, joka on yksilöitävissä.
- **Finnalla** tarkoitetaan Kansalliskirjaston hallinnoimaa verkkopalvelua, jonka kautta on pääsy suomalaisten arkistojen, kirjastojen ja museoiden tai muiden Kansalliskirjaston kanssa Finna-palveluun osallistumisesta sopimuksen solmineiden organisaatioiden aineistoihin ja palveluihin.
- **Finna-indeksillä** tarkoitetaan tietovarantoa, johon Finnaan osallistuvan organisaation järjestelmästä haravoitu metatieto tallennetaan. Finna-indeksiin tallennettu metatieto voidaan näyttää Finna-näkymissä vapaasti.
- **Finna-näkymällä** tarkoitetaan Finna-käyttöliittymää. Finna-näkymiä ovat Kansalliskirjaston ylläpitämä valtakunnallinen Finna.fi ja eri organisaatioiden ylläpitämät paikalliset Finna-käyttöliittymät.
- **Finna-ohjelmistolla** tarkoitetaan avoimeen lähdekoodiin perustuvaa ohjelmistoa, jolla toteutetaan Finnan keskeiset tietotekniset ratkaisut ja jota Kansalliskirjasto kehittää ja ylläpitää.
- **Metatiedolla** tarkoitetaan tiedon kontekstia, sisältöä ja/tai rakennetta, hallintaa ja käsittelyä kuvaavaa viitetietoa. Tätä metatietoa voidaan käyttää mm. aineiston hakuun, paikallistamiseen ja tunnistamiseen.
- **Normalisointisäännöllä** tarkoitetaan säännöstöä, jolla Finnan metatieto yhtenäistetään.

3. Sopimuksen tausta

Finna on keskitetysti ylläpidetty kansallinen verkkopalvelu, joka mahdollistaa pääsyn arkistojen, kirjastojen ja museoiden tai muiden Finna-palveluun osallistumisesta sopimuksen solmineiden organisaatioiden aineistoihin ja palveluihin. Finna-palvelun ylläpidosta vastaa Kansalliskirjasto lukuun ottamatta palvelinympäristön ja käyttöjärjestelmätason ylläpitoa, joista vastaa CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy. Näistä Kansalliskirjaston ja CSC:n välisistä vastuista ja velvoitteista sovitaan Kansalliskirjaston ja CSC:n välisessä sopimuksessa.

Avointen oppimateriaalien kirjasto on opetus- ja kulttuuriministeriön omistama palvelu, jota CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy ylläpitää. Palvelu on avoin julkaisualusta avointen oppimateriaalien jakamiseen. Palvelu on kehitetty opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen ja CSC:n välisessä Avointen oppimateriaalien käytön edistäminen -yhteistyöhankkeessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja CSC:n välillä on sopimus Avointen oppimateriaalien kirjaston ylläpidosta ja kehittämisestä.

4. Sopimuksen kohde

Tällä sopimuksella sovitaan Avointen oppimateriaalien kirjaston aineistojen julkaisemisesta Finnassa. Muusta yhteistyöstä Finnan ja Avointen oppimateriaalien kirjaston välillä on sovittu erikseen.

Tämän sopimuksen perusteella Kansalliskirjasto voi haravoida, normalisoida ja indeksoida Avointen oppimateriaalien kirjaston aineistojen metatiedot Finna-indeksiin. Kun metatiedot asetetaan haravoitavaksi Finna-indeksiin, voidaan nämä metatiedot valita Finna.fi-näkymän tai minkä tahansa muun Finna-näkymän haun piiriin. Digitaaliset aineistot säilyvät Avointen oppimateriaalien kirjaston omassa järjestelmässä.

5. Kansalliskirjaston vastuut

Kansalliskirjasto:

1. Vastaa Finna-ohjelmiston yleisestä ylläpidosta ja kehittämisestä.
2. Vastaa Finna-palvelun ylläpidosta siten, että on mahdollista julkaista Avointen oppimateriaalien kirjaston aineistoja Finna-palvelussa.
3. Kehittää ja ylläpitää valtakunnallista Finna.fi-näkymää.
4. Vastaa, että Finna-palveluun liittyvä työ tehdään tehtävän edellyttämällä ammattitaidolla ja hyvää teknistä tapaa ja laatutasoa noudattaen. Kansalliskirjasto ei takaa, että Finna-ohjelmisto on käytössä keskeytyksettä, tai että se on virheetön.
5. Haravoi Avointen oppimateriaalien kirjaston metatiedon OAI-PMH -rajapintaa tai muuta yhdessä sovittua rajapintaa käyttäen ja indeksoi metatiedon Finnaan.

6. Koordinoi metatiedon normalisointisääntöihin liittyen tietoelementtien käyttöä (esim. aineistolajikenttien yhtenäistäminen) yhteismitallisuuden varmistamiseksi.
7. Noudattaa tämän sopimuksen liitteen 2 mukaisia palvelu- ja reagointiaikoja.

6. Opetus- ja kulttuuriministeriön vastuut

Opetus- ja kulttuuriministeriö:

1. Huolehtii siitä, että sillä on oikeus tarjota pääsy Avointen oppimateriaalien kirjaston aineistoihin ja metatietoihin Finna-palvelun välityksellä niin, että se tapahtuu voimassa olevan lainsäädännön ja aineistoja tai metatietoja mahdollisesti koskevien sopimusten mukaisesti.
2. Vastaa siitä, että sen Finna-palvelun kautta saataville toimittama aineisto ja metatieto eivät loukkaa kolmannen osapuolen oikeuksia tai yksityisyyttä taikka sisällä lainvastaista materiaalia.
3. Vastaa siitä, että sillä on oikeus asettaa vapaasti kaikkien käytettäväksi ja CC0 1.0 Yleismaailmallinen -lisenssillä lisensoitavaksi Finna-indeksiin toimittamansa metatieto.

7. Yhteiset vastuut

1. Mikäli sopijapuoli havaitsee mahdollisen oikeudenloukkauksen, lainvastaisen tilanteen tai kiellettyjä sisältöjä Avointen oppimateriaalien kirjaston aineistoissa tai metatiedoissa, tulee asiasta viipymättä ilmoittaa toiselle sopijapuolelle. Tällaisessa tilanteessa opetus- ja kulttuuriministeriö huolehtii viipymättä, että kyseiset aineistot tai metatiedot poistetaan tilapäisesti tai tarvittaessa pysyvästi Avointen oppimateriaalien kirjastosta. Kansalliskirjasto tekee viipymättä toimenpiteet, joilla kyseiset aineistot tai metatiedot poistuvat saatavilta Finnasta.
2. Sopijapuolet sitoutuvat informoimaan toisiaan ja sopimaan muutoksista, jotka vaikuttavat Avointen oppimateriaalien kirjaston aineistojen julkaisemiseen Finnassa.
3. Sopijapuolet sitoutuvat informoimaan toisiaan kehittämistarpeista, jotka liittyvät Avointen oppimateriaalien kirjaston aineistojen julkaisemiseen Finnassa, ja tarvittaessa edistämään Avointen oppimateriaalien kirjaston ja Finnan yhteistyötä keskinäisin neuvotteluin.
4. Sopijapuolet noudattavat Avointen oppimateriaalien kirjaston ja Finnan häiriötilanteissa tai käyttökatkoissa tämän sopimuksen liitteeseen 2 kirjattuja tiedottamiskäytäntöjä. Mikäli Avointen oppimateriaalien kirjastoon tai Finnaan liittyviin järjestelmiin, tietoihin tai palveluihin kohdistuu vakava turvallisuuspoikkeama, kuten tietomurto, jolla on vaikutusta toiseen sopijapuoleen, tulee asiasta ilman aiheetonta viivytystä ilmoittaa liitteen 2 turvallisuuspoikkeamaa koskevan ohjeistuksen mukaisesti.
5. Sopijapuolet voivat halutessaan käyttää alihankkijoita. Sopijapuolet vastaavat alihankkijoidensa velvollisuuksista kuin omistaan ja sopivat alihankkijoidensa kanssa tämän sopimuksen ja sen liitteiden velvoitteita vastaavista sopimusvelvoitteista.

6. Sopijapuolet huolehtivat, että Finnan ja Avointen oppimateriaalien kirjaston palvelinympäristöjen kapasiteettia seurataan ja palvelinympäristöjen toimivuutta kehitetään Avointen oppimateriaalien kirjaston aineistojen Finnassa julkaisemisen näkökulmasta.

8. Kustannukset

Kansalliskirjasto toteuttaa Avointen oppimateriaalien kirjaston aineistojen julkaisua Finnassa ja Finna-palvelun ylläpitoa tämän sopimuksen edellyttämällä tavalla opetus- ja kulttuuriministeriön tätä tarkoitusta varten myöntämällä rahoituksella. Mikäli kyseinen rahoitus lakkaa, tämän sopimuksen velvoitteet lakkaavat. Mikäli kyseinen rahoitus vähenee, sopijapuolet sitoutuvat käymään neuvotteluja vaikutuksista ja tarkistamaan sopimusta vastaamaan uutta tilannetta.

9. Tietosuoja ja tietoturva

Sopijapuolet noudattavat hyvää tiedonhallintatapaa, hyvää tietojen käsittelytapaa ja tietojen suojaamista koskevia säännöksiä sekä muuta turvallisuutta koskevaa lainsäädäntöä Avointen oppimateriaalien kirjaston ja Finnan yhteistyön tuottamisessa. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö huolehtii, että Avointen oppimateriaalien kirjasto noudattaa tietoturvasuoraa, jonka hallinta on kuvattu osoitteessa <https://www.csc.fi/fi/tietoturva>. Sopijapuolet ilmoittavat toisilleen tietoturvaan liittyvistä muutoksista ja seuraavat tietoturvan toteutumista neuvotteluissa vähintään kerran vuodessa.

Kaikki Finna-indeksissä olevat henkilötiedot ovat julkisia. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa siitä, että sillä on oikeus asettaa haravoitavaksi henkilötietoja Finna-indeksiin ja että Finna-indeksiin syötetyt henkilötiedot voivat olla julkisia ja että rekisteröity on antanut tähän suostumuksensa tai henkilötietojen käsittelyyn on muu asetuksen (EU) 2016/679 tai tietosuojalain 1050/2018 mukainen peruste. Tietosuojaan sovelletaan tämän sopimuksen liitettä 3.

10. Tietojen luottamuksellisuus

Sopijapuolet vastaavat siitä, että toisen sopijapuolen luottamukselliseksi merkittyjä tai luottamukselliseksi ilmoitettuja tietoja käsitellään luottamuksellisina. Sopijapuolen luottamuksellisia tietoja ei luovuteta, käytetä tai julkaista tämän sopimuksen voimassaoloaikana tai sen jälkeen muuten kuin sopimusvelvoitteiden täyttämisen vaatimiin tarkoituksiin ja sen vaatimassa laajuudessa.

Luottamuksellisena tietona ei pidetä tietoa, joka on:

- julkisuuslainsäädännön tai muun lainsäädännön tai sopijapuolta velvoittavan viranomais määräyksen nojalla ilmaistava
- luovutushetkellä yleisesti tunnettua
- saatavilla julkisista lähteistä

- tullut luovutushetken jälkeen yleisesti tunnetuksi tai saataville muutoin kuin tiedon vastaanottaneen osapuolen toimien tai laiminlyöntien tähden
- ennen tiedon luovutusta tiedon vastaanottaneen osapuolen tiedossa ilman että se on saatu suoraan tai epäsuoraan sopijapuolelta.

Jos sopimus päättyy tai purkautuu, sopijapuoli palauttaa tai toisen sopijapuolen suostumuksella hävittää toisen sopijapuolen luottamukselliset tiedot. Tietoja ei saa hävittää, mikäli laki tai viranomaisten määräykset vaativat säilyttämistä.

11. Sopimusrikkomus ja sen seuraamukset

Mikäli sopijapuoli syyllistyy sopimusrikkomukseen, toisella sopijapuolella on oikeus irtisanoa tämä sopimus 90 päivän kuluttua siitä, kun rikkomuksesta on huomautettu kirjallisesti, eikä Sopijapuoli ole korjannut rikkomustaan.

Mikäli rikkomusta ei ole mahdollista korjata tai rikkomus vaarantaa Finnan tai Avointen oppimateriaalien kirjaston toimivuuden, tietoturvan tai lainmukaisuuden sopijapuolilla on oikeus irtisanoa sopimus välittömästi tai keskeyttää Avointen oppimateriaalien kirjaston aineiston julkaiseminen Finnassa.

12. Vahinkojen korvaaminen ja vastuu kolmannen osapuolen esittämisestä vaatimuksista

Sopijapuolet rajoittavat tämän sopimuksen rikkomisesta mahdollisesti aiheutuvien vahingonkorvausten määrän toiselle osapuolelle aiheutuneeseen välittömään vahinkoon. Näin ollen vahingonkorvauksen ulkopuolelle jäävät kaikki välilliset ja epäsuorat vahingot. Kansalliskirjaston enimmäisvastuu opetus- ja kulttuuriministeriölle tämän sopimuksen perusteella on 500 €. Opetus- ja kulttuuriministeriön enimmäisvastuu Kansalliskirjastolle on 500 €.

Edellä mainittuja vahingonkorvausvastuun rajoituksia ei sovelleta tapauksiin, joissa sopijapuoli on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella, rikkonut kohdan 10 mukaista tietojen luottamuksellisuutta tai loukannut kolmannen osapuolen immateriaalioikeuksia.

Tietosuojalainsäädännön mukainen sopijapuolen vastuu rekisteröidylle aiheutuneesta vahingosta määräytyy EU:n yleisen tietosuojasetuksen 82 artiklan tai muussa tietosuojalainsäädännössä olevan vastaavan määräyksen mukaan. Jos sopijapuoli on maksanut rekisteröidylle korvauksen tietosuojalainsäädännön rikkomisen johdosta aiheutuneesta vahingosta, on tällä sopijapuolella oikeus sovittujen vastuunrajoitusten rajoittamatta periä samaan tietojenkäsittelyyn osallistuneelta toiselta sopijapuolelta tämän vahingonkorvausvastuuta vastaava osuus rekisteröidylle maksetusta korvauksesta.

Jos kolmannet osapuolet kohdistavat Kansalliskirjastoon immateriaalioikeuteen pohjautuvia tai muita vaatimuksia Finnassa julkaistun Avointen oppimateriaalien kirjaston aineiston tai metatiedon osalta, opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa Kansalliskirjastolle mahdollisesti aiheutuneista kustannuksista, mikäli kyseessä ei ole Finnassa oleva ohjelmistovirhe tai muu Kansalliskirjaston laiminlyönnistä johtuva syy, joka on aiheuttanut tapahtuman, johon vaatimus kohdistuu. Vastuuseen ei sovelleta sopimuskohdan 12 ensimmäistä kappaletta.

13. Ylivoimainen este

Sopijapuoli vapautuu velvoitteistaan sellaisten seikkojen vuoksi, joiden se osoittaa aiheutuneen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota sen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimuksen tekohetkellä ja jonka seurauksia sopijapuoli ei myöskään ole kohtuudella voinut estää. Sopijapuoli vapautuu velvoitteistaan myös silloin, kun sen sopimuksen täyttämiseen käyttämää alihankkijaa kohtaa ylivoimainen este.

Jos sopimusvelvoitteen viivästyminen johtuu yllämainitusta ylivoimaisesta esteestä, sopimusvelvoitteen täyttämisaikaa jatketaan niin paljon, kuin kaikki tapaukseen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena.

Sopijapuolten on viipymättä ilmoitettava ylivoimaisesta esteestä kirjallisesti toiselle sopijapuolelle, samoin kuin esteen lakkaamisesta.

14. Sopimuksen voimassaolo

Tämä sopimus tulee voimaan, kun molemmat sopijapuolet ovat sen allekirjoittaneet.

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Sopijapuolilla on oikeus irtisanoa sopimus kuuden (6) kuukauden irtisanomisajalla. Irtisanominen on tehtävä kirjallisesti.

Mikäli sopimuskohdan 8 mukaisissa neuvotteluissa ei päästä yksimielisyyteen, sopijapuolilla on oikeus irtisanoa sopimus 90 päivän irtisanomisajalla.

Sopimuksen päättyessä Kansalliskirjasto poistaa Avointen oppimateriaalien kirjaston metatiedot Finna-indeksistä.

15. Sopimuksen muuttaminen

Tätä sopimusta tai sen liitteitä voidaan muuttaa vain molempien sopijapuolien kirjallisella sopimusmuutoksella.

16. Erimielisyyksien ratkaiseminen ja sovellettava laki

Erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan osapuolten välisin neuvotteluin. Mikäli osapuolet eivät pääse erimielisyydestä yksimielisyyteen, erimielisyydet ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa ja sovellettava laki on Suomen laki pois lukien lainvalintasäännökset.

17. Yhteyshenkilöt

Kumpikin sopijapuoli nimeää yhteyshenkilön (ja halutessaan tälle varahenkilön) tähän sopimukseen liittyvien asioiden hoitamista varten. Yhteyshenkilön vaihtumisesta on ilmoitettava välittömästi toiselle sopijapuolelle.

Kansalliskirjaston yhteyshenkilönä sopimuksen solmimishetkellä toimii sopimusasioissa:

Nimi: Maria Virtanen

Yhteystiedot: maria.virtanen@helsinki.fi, 050 - 4487568

Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteyshenkilönä sopimuksen solmimishetkellä toimii sopimusasioissa:

Nimi:

Yhteystiedot:

18. Sopimuskappalet

Tätä sopimusta on laadittu kaksi samasanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

19. Liitteet

Tähän sopimukseen kuuluvat sen erottamattomana osana liitteet.

- Liite 1: CC0 1.0 Yleismaailmallinen Public Domain -lausuma
- Liite 2: Palvelutaso
- Liite 3: Tietosuojaja

20. Allekirjoitukset

Helsingissä, _____20____
Kansalliskirjasto, Helsingin yliopisto

_____, _____20____
Opetus- ja kulttuuriministeriö

_____
Cecilia af Forselles
Ylikirjastonhoitaja

_____
[nimen selvennys, titteli]

Helsingissä _____20____
Kansalliskirjasto, Helsingin yliopisto

_____
Kristiina Hormia-Poutanen
Palvelujohtaja